

Starinske stvari.

0 simboličnem pomenu sokola.

„Južnemu sokolu“

spisal in posvetil Dav. Terstenjak.

Sokol, sanskritski *çâkhuna*, je simbol solnčni in v indiškem basnoslovju in božanstvu luči: *Açvinau* = equites, jahača, se velita: sokola (*Rigveda I, 117, 118*).

Vzrok tega simbola prav umno razlaga učeni Prichard: „Als Ursache, welche man angibt, warum der Falke (auch: Habicht, Sperber, Geier, Weihe u. s. w.) den egyptischen Sonnengöttern Horus und Osiris geweiht gewesen, gründet sich auf die Beobachtung des kühnen Fluges, den dieser Vogel gegen die Sonne nimmt, ohne durch deren Strahlen verblendet zu werden“ (Darstellung der egyptischen Mythol. deutsch von Haymann II, 270). V neki iztočni pesmi primerja na čistini (im Freien) stoječ lovec izhajajoče solnce: sokolu. (*Creuzer Symb. 3. Aufl. I. zv. str. 221*). Iz bistrega pogleda sokolovega se dá razložiti prilika pri Evsebiju (*Praep. Evang. I, 10*): „Bog ima glavo sokolovo“, ker, kakor sokol, iz največje višine zagleda reči in stvari v globočini, tako Bog vidi vse z visokih nebes v globočinah zemeljskih.

Posebno svet je bil sokol Egipčanom; kdor je sokola ubil, je bil na smrt kaznovan; sokol je bil tempeljska žival; francozki učenjaki so našli kamnitne posode, v katerih so sokoli bili hranjeni. (*Descrip. de l' Egypt. antiq. Vol. I. p. 32.*)

Od kvadrata oklenjeni sokol je bil simbol boginje egiptovske Athor, katero Fritsch tolmači z: „das absolute Sein“ (*Entzifferung der egypt. Hieroglyphen, Leipzig 1828 stran 22*). Tudi v germanski mitologiji je bil sokol simbol solnca, ker Freya, sestra solnčnega boga Freyra, ima sokolovo srajco: „fjadrhamr“ (*Mannhardt „Germ. Myth.“ str. 22*).

Ravno tako je v slovanski mitologiji sokol bil solnčni simbol, in sokole, kakor tudi kregulje (Sperber) so gojili v svetih, bogovom posvečenih logih (*Kralodvorsk. rokop. ed. Svoboda, str. 73, 81*). V srbskih narodnih pesmih se junaki pogostoma imenujejo: sokoli, posebno: Jug Bagdan z deveterimi svojimi sini: Jugoviči, ki so padli na Kosovem polji.

Pa tudi jastreb (Habicht) in njegov manji rod: kregulj (Sperber) sta bila solncu posvečena ptiča, in sicer pri Egipčanih (*Jablonski „Panth. Aegypt.“ P. 1. lib. 2. cap. 2*); Grki so ga celó imenovali „*ισοαῖς*“ — svetec, — je bil atribut solnčnega boga Apolona.

Egipčani so glavam svojih božanstev pridevali peroti jastrebove, pri Homeru (*Odyss. XV. 526*) pa se jastreb tudi veli: bistri posel Apolonov. Ravno tako je pri Persih jastreb bil simbol solnčnega božanstva Mitrasa, in v skrivnosti službe in častja mitrovega vpeljani udje so se veleli: jastrebi.

Jastreb (asturus) se veli po latinskem tudi accipiter = *ἀκίπτερον* = sansk.: *açúptara* — berzopterec — bistroperec, Schnellflieger.

Pri Slovanih je bil posebno kragulj (asturus nisus, Sperber) po ruski: kopčik (primeri slovenski skopec, vultur, Geier) češčen.

Ravno tako je kanja (vultur, Geier), sansk. *çena* (staroslov. *çъпъ* — somp — sôp) novoslov. tudi: véliki skopec, imenovan, bil simbol solnčnih božanstev. Egipčani so mislili, da med konjuhi ni samcev, temuč, da so same samice, ktere iztočni veter obrodoviti. Zato je kanja postala v egipški hieroglifiki simbol matere (*Horapollo, Hierogl. I, 11*), in je bila posvečena „Neithi“ — boginji življenja, katero so si

predstavljali s kanjino glavo. Je li ne opominjajo slovenska poznamovanja: skopec, kopček, na enako vero tudi pri Slovanih? Saj skopec, kopček pomenja: der durchstochene, verschnittene, za to se tudi kastrun (castratus) veli skopec nemški: Widder, kar po Grimmu izrazuje: „der durchstochene, verschnittene.“

V indijski mitologiji je kanja tudi solnčni simbol, in solnce se v Vedah naravnost veli: „çena“ = kanja (*Weber „Indische Literaturgeschichte“ 195*).

Gori smo čuli, da samica kanja je pri Egipčanih bila simbol matere, ravno tako v indijskih povestih vidimo *çakhunas* = sokole službo mater opravljati in braniti v puščavi novorojenega deteta (*Jolowicz „der poet. Orient“ str. 147. „Geburt der Sakuntala*).

Na retranskih spomenicih nahajamo na darilni skledi solnčnega boga Radegosta: kronanega jastreba (*Masch, fig. 46*) na drugi skledi (*fig. 44*) zopet tega ptiča z runskim napisom: „Radegast tič.“

Ravno tako ima solnčni bog Nimis = Names, Namoš, Weidengott, Apollo *νομῖος* na vampu jastreba ali sokola (*Masch, fig. 7*) — dokazov dovolj, da ti ptiči so tudi v slovanski mitologiji imeli svoje mesto in češčenje. (Dal. prih.)

Kratkočasno berilo.

Spomini na deda.

Pravljice in povesti iz slovenskega naroda.

Spisal J. Zavojšček.

Jama, po kateri se pride na drugi svet.

Dolgo sem izpraševal, kedaj se bo djalo na sv. Bernarda dan. Ded so mi namreč obetali, da bode tačas v Zatičini semenj, in da mi bodo klobuček kupili. Oj, kako sem bil norostno vesel, ko je prišel sv. Bernard! Ne samo zavoljo tega, ker so mi djali, da mi bodo kupili klobuk, tak, da bode imel kitast motvoz z lepimi bingeljci, temuč zato, ker so mi bili tudi obljubili pokazati véliki grad, kjer so njega dni stanovali menihi.

Precej dolgo se hodi od mojega doma do Zatičine, in sicer tako dolgo, kakor od Zatičine do doma. Na tem dolgem potu so mi povedali ded marsikaj. Ko sva šla memo znamenja pri cesti, kazali so mi, da ima lentám zlodej zaklad spravljen poldeveto brazdo globoko, kterege so nekdej ljudje pred turškimi tolovaji skrili; tam sem moral gledati spuščast kamen, kamor hodi bojè sam hudič koso klepat; tam je bil zopet prelaz, na katerem so (ded) bili gredé sè sv. Kuma opešali; tam sva šla zopet memo krème, kjer so nekdej gredé iz Bučke morali sivemu juncu, ki ni že mogel nog prestavljati, vina in kruha kupiti — „šencana buša hrvaška, mar bi bil jaz vino sam izpil“; tam so mi zopet kazali tiste tri hraste, kjer so nekdej ob eni čez polnoči sove oponašali itd.

Ko prideva že blizo Zatičine, mi kažejo ded s tršlikovko: „Lej tam-le na strani, le-una vas je véliko Črnelo. Njega dni je bila velika kuga po svetu; črna kuga se ji je reklo. Tačas je bilo v Črnelem hudo, da Bog nas varuj. Nek vaščan je bil — ne vem kako so mu že rekli, „treska“ — ta je bil prvi zanesel kugo v naše kraje, kupčevaje daleč po svetu. V Črnelem ni bil še nihče za kugo bolán. Zberó se Črnelci in pravijo: „Pomrli bomo; naši sosedje imajo že vsi kugo, ki jo je oni prinesel iz tujega, in preden bo osem in štirideset ur, bomo jo že mi imeli. Dajmo, zagravimo si vas okoli in okoli, da ne bo mogel nihče iz vasi, nihče v vas. Tako se ubranimo črni kugi. Kadar bo minula, odpremo zopet vas, da bodo hodili drugi noter, mi pa vèn“.

Dolgo so imeli Črnelci vas ograjeno. Kuge ni bilo, Črnelo pa je še zmirom ograjeno; nikogar ni bilo viditi vèn. Ljudje okoli so si pravili: „Grozno se smrti bojé, ki so tako zagrajeni, že leto in dan“. Kar se zasliši glas s hribča nad vasjo: „Pomagaj, pomagaj! ako je še kje kak človek živ.“ Ko ograjo poderó, najdejo vse Črnelce mrtve, samo eden je bil na pol živ, pa bi bil še tisti skorej umrl, ker ni imel ne enkrat kaj v usta djati. Če se človek bolj ogibuje in boji smrti, prej ga zadene.

Prideva v Zatičino. Semnja ne bom popisoval; saj je bil tak, kakor vsak semenj: prodajalci so robo hvalili; vsak je imel najboljo; kupci pa so grajali in napčnosti iskali, nazadnje pa vendar le kupili. Še Ribničan, ki je bil svojo zidano „ruobo“ okoli kamenja razpostavil, hvalil jo je, da poje „ko zvon v zvonici“. Mešetar se je pridušal, da ima krava (ktere popred še nikdar ni vidil), da si zimka, vsako pot po dve latvici mleka. Kar bi bilo o mojem dedu povedati, morda je to, da so klobuk do zadnje dlačice pred ogledali in ocukali, predno so ga kupili, in da so klobučarju devetkrat povedali, da svet ne zná več klobukov delati.

Kupivši klobuk šli so mi razkazovat gradú, to je, nekdanji klošter. Še bolj pa ko jaz, gledali so ga sami, enkrat od zdolej, enkrat od tega, enkrat od tega ogla. Tudi v cerkev sva šla, in kor sva ogledala, kjer so menihi svoj „didel-dej“ peli, kakor so govorili ded. Dosti so mi pravili o menihih, med družim to-le: „I, menihi so bili pobožni ljudje, tudi ljudém so bili dobri; jaz jim ne vem kaj reči. Al bili so gospôda, gospôda pa je vsa neumna — zastopiš — gospôda je otročja; saj boš sam vidil, ako boš kaj časa čevlje trgal po tem svetu. Lej! tukaj-le je bil nek Vehatov gospod, posveten, — ni htel dobro storiti, da bi bil duhoven, Bog mu daj nebesa, zdaj je že odgovor dal — ta je prišel včasih domú, ko sem še jaz za kravami letal, pa je taval samošno po hosti, po gričevji, po pečevji, po razvalinah in peščeninah z veliko zeleno cehto na koku in je kamenje va-njo pobiral. Kamenje vsake vrste, črnkasto, belo, rudeče, rujavo, pisano; vse vprek je deval v torbo. Jaz sem ga gledal včasih izpod kakega topola in sem si mislil: „O, kako si ti na svetu neumna v svoji suknji. Mar bi po poti hodil in Boga hvalil, da ni treba po trnji in po skali hoditi. Al kaj ti če vendar kamen pridovati?“

Tako kakor ta Vehatov gospod je bojé vsa gospôda neumna, in tudi menihi so bili taki. Hodili so tudi takega kamenja pobirat, zelišča trgat, eno tako kakor oslak — tako kakor črnilec, ki po hosti raste — tako kakor tisti smrdljivi divji kozel, ki med mašami raste, in ki je ranjek Helček Matiče živino zdravil ž njim — vse tako so znašali. Nekdaj, ko so tudi tako po hosti pohajkovali z rožami, najdejo v Brezovščekovi hosti, le-uno jamo, ki se še dandanes lahko vidi, samo da je malo zavlečena. Tukaj-le gori je Brezovščekova hosta, vidiš? — (kažejo mi ded proti severo-vzhodu). Le-uni je bogat dedec že od njega dni. V njegoví hosti je tedaj jama, v jami je bil nekdanj prostorček, kakor izbica, in od tod se je še globoče vidilo v zemljo. Izbica pa se je že zasula, samo jama je še.

Vèn in vèn so hodili zatiški menihi lesèm, potem ko so bili jamo izvohali; menda že boljega opravka niso imeli. „Kaj je nek notri?“ — djali so in obetali tistemu, ki bi šel gledat, nekaj veliko denarja — ne vem že koliko. — To se vé, da so denarja preveč imeli, ki so ga za take reči ponujali. Niso vedili, koliko človek za polovičar trpi, predno ga dobí.

Bil je pa nek Kadunjčar, klošterski podložen, ki se je bil menihom zameril tako, da so ga hteli iz hiše izpoditi. Vjezil pa jih je bil prav po nedolžnem. Imel

je namreč na vrtu pred svojo hišo prav lepe hruške. Nekega popoldne ravno gnoj iz hleva kida, ko pride opát sprehajaje se memo.

„O kako imate lepe hruške“ — nagovori opát Kadunjčarja in gleda na drvó. — „Lepe so lepe, res“ — pravi na to Kadunjčar. — „Ali so kaj dobre?“ — Tudi dobre so, gospod oče!“ — „Kako jim je pa imé?“ — poprašuje opat. — „Po-kus-je“ — pravi Kadunjčar, kajti hruškam se je zares djalo „pokusje“. — „Kako jim je ime, pravim?“ — reče opat nevoljen, da ga kmet tika in namesto, da bi mu povedal, kako se hruškam pravi, veli mu jih pokusiti. — „I, pokusje“ — pravi vdručič Kadunjčar. — Tako se nista pobogala. Opat je šel jezen preč, rekši, to je pa vendar odveč, da me moji podložniki tako grdo tikajo, in še ne povedó, kar prašam. Kadunjčar pa je bolj hitel gnoj kdati in je godrnjal: „Ne vem, ali so gospod danes ušesa kam posodili, kaj-li, dvakrat sem jim povedal, pa menda še niso slišali“.

Kmali mu pride pisanje, da mora od hiše, klošterske pristavice, kamor hoče, v kloštru ne marajo za tacega pristavnika, ki opata ne spoštuje, temuč prevzetno govori ž njim. Kadunjčar pa je debelo gledal in si mislil: „Za božji čas! kadaj sem jaz prevzetno govoril? Kako je to?“

Naglo obuje praznje čevlje in letí doli čez kamenje v klošter. Mislil je: „Moram vendar pozvediti, zakaj me po svetu gonijo“. Al vratar se je jezno držal, obrnil se na pol na stran in je rekel: „Ne smete noter več“. „Ilepo vas prosim, kaj sem pa naredil za Božjo voljo?“ — praša Kadunjčar in kisko se drži. „Ne smem, pa je ven“ — pravi klošterski vratar.

Kadunjčar gré žalosten domú.

Ravno v tistem času se je bilo razglasilo, da menihi veliko denarja obetajo tistemu, ki bi se dal po vrvi v jamo spustiti, da bi potlej povedal, kaj je na dnu. V celi okolici si ni nihče upal noter; vsak se je bal skrabáca, ki pravijo, da stanuje v taci podzemeljskih luknjah. Kadunjčar je pa djal sam pri sebi: „Hember te! hudo je, če se sam vrag iz pekla človeka loti, al ne mara, da je še huje, ako mora človek z babo in z otroci gol po božjem svetu kobácati; še slabiji je potlej ko polž, ta vsaj hišo seboj nosi. Morda pa hudir ni tako hud, morda se dá preprositi; saj še ne pomnim, da bi bil koga ujel, če le hudir ni, tudi mene ne bo. Ako bi šel v jamo, dobil bom denarjev, da si bom lahko lastno streho napravil, ali pa se bodo dali omeščati in mi bodo pustili hišo, kakor jo imam zdaj.“

Zopet spodveže stremení in jo prasne čez mejo in čez plot v klošter. „Nič ne bo, nič!“ — vpije vratar nad-i. „Bo, bo!“ — odgovori Kadunjčar in pripoveduje, kaj bi zdaj rad. Vratar ni rekel ne bev ne mev, ampak je šel opata prašat. K vsi sreči je bil opat zvedalen mož. Jazen je bil na Kadunjčarja, al še bolj ga je mikalo izvediti, kaj je v jami. Popraša druge stare menihe, in vsi svetujejo, da naj se kmet za zdaj še v pristavi pustí, ako gré v jamo.

Kadunjčar gré vesel domú. Vendar skrbelo ga je malo, kaj bo, ako ga škrat zagrabi. Al tolažil se je: „Naj bodo pa gospodje v kloštru od mene odgovor dajali“.

Iz vseh zvonikov poberó vrvi po zatiški in po šentviški fari. Znesó vkup poveznike in vse, kar je bilo iz vlakna v tri gubé spletenega. To se vé, da ni šlo samo pred jamo na kupček, ampak le za denarje se vse stori, ako je še tako nespametno.

Snide se na tisti dan velika množica ljudi in menihov. Privozlajo na koncu vrvi krepelec; ta krepelec je okobalil Kadunjčar, z eno roko se je držal za vrv, z eno pa malo motvoz, ki je bila k zvončeku napeljana,

da bi prec pozvonil, kadar bi ga zgrabil — Bog nas varuj! — zlodej za stegno, in da bi ga potem možje tlačenje, katerim je bilo vrv izpuščati, na beli dan potegnili.

Spuščajo. Kmali se utopí Kadunjčar v temo. Zmanjkalo je vrví, dovezali so drugo dolgo, in tako dalje. Poldrugo uro je jama požirala vrví. Kar je jela lahka prihajati in možje so rekli: Zdaj je na dnu. Pol ure so bojè čakali, kadaj bo zvonček zapel. Potlej so pa menili, morda se mu je kaj primerilo. „Vlecite venkaj“ — zapovedó menihi in molzli so zopet vrví iz zemlje. Nazadnje prijezdi Kadunjčar na svojem krepelci vès vesel, samo bled in upaden.

„Kaj je, da si tako bled?“ — prašajo menihi. — „I kaj bi ne bil bled, ko bi bil kmali tepen.“ — „Kdo pa bi te bil tepel?“

Tako je bilo — poveduje Kadunjčar: „Po vrví sem prišel na drug svet. Tam ravno tako solnce sije, ko pri nas spomladi. Zemlja je pa še lepša od naše. Vidil sem lepe zelene travnike, vrbovje raste ob vodi, ki teče po gladki krivi strugi, in tako je, ko v malih nebesih. Lepi mladi kôsci so kosili. Ko so mene zagledali, dali so mi koso in so me prosili, da bi še jez kake tri redí odrezal. Pa kakor sem mahnil, sem kôlje zlomil in vsi so me obstopili, da bi me bili našeškali. Pa ravno ko bi bil imel tepen biti, ste me potegnili venkaj.“

Menihi so odkimovali, niso verjeli. Kadunjčarja je to zgrabilo in rekel je jezen: „Devet kosmatih vej! Gospodje očetje! hišo ste mi obljubili, če grem v jamo, hišo mi boste dali in jo boste. Kdor ne verjame tega, kar povedujem — tukaj-le se gré v jamo — naj gré pa sam gledat, bomo le vidili, ali bo prinesel celo polt nazaj.“

„Ali je šel še kdo gledat za Kadunjčarjem?“ — prašam jaz deda.

„Nihče ne“ — odgovoré. „Dostikrat so vidili blizo jame tacega, da ima rogé, in vsak raje verjame Kadunjčarju, kakor da bi se z vragom seznanil.“

„Ali tudi vi verjamete?“

„To je da“ — odgovoré ded. „Saj so nam neki gospod kaplan pravili, da je zemlja Amerika pod nami. In jaz sem tako premišljeval in uganil, da je bil Kadunjčar tačas v sami Ameriki.“

Tako so moj ded menili, in jaz sem jim tačas verjel.

Dopisi.

Iz slov. Štajarja 9. okt. — Človek obrača, Bog pa obrne! Predrznil sem se, po nekterih nogradskih znamenjih v sprotoletji prerokovati, da bo letos malo vina in da ne bo dobro. Toda mili Bog je vse drugače naše preneglo modrovanje izpeljal in pokazal, da kar je človeku nemogoče, Njemu je le igrača. Dobri Bog nam je sicer studence letos zlo posušil, pa nam jih je zdaj ne le z vodo, ampak tudi sode, za ktere nekteri vinorejci silno pomanjkanje trpijo, posebno v krajih, kjer je jabelk in sliv v obilnosti bilo, s prav dobro zdatno kapljico napolnil. Jez sam poznam enega posestnika, ki je v svoji gorici na enem oralu 10 štrtinjakov in 3 vedre čistega prav dobrega mošta nalil. Naši vinorejci so drugdaj bolj zgodaj trgati jeli, letos jih je pa deloma sadje, deloma pa pipanje ajde in sejanje v lastni boljši dobiček zadrževalo, da so še le ta teden splošno se trgatve lotili. Tako je bilo tudi po radgonskih vinogradih, akoprem je grozdje že prav zrelo bilo, ker so letošnji pridelki zopet kot lanski za kakošna 2 do 3 tedne raneji; strašna suša poletna je dosti pripomogla k temu. Pravijo, da bo letošnje vino dosti dosti boljše od lanskega.

Kuharov.

Koroška. Iz belaške okolice 4 okt. F. V. — (Koroški Slovenci pri kranjski gosposki.) 9. dné u. m.

so bili trije kmetje iz naše okolice pri okrajnem uradu v Kranjski gori, kamor so bili pozvani o neki pravdni reči. Neki izmed teh kmetov mi je danes z veselim licem pripovedoval: „Ko je okrajni načelnik zapazil, da smo Slovenci, je začel z nami slovensko govoriti, in govoril je tako gladko in jasno, kakor predižnik na leci. Zeló zeló nas je to veselilo, in s presrčno željo smo se vrnili domú, naj bi se tudi pri nas kmali čula slovenska beseda po uradnicah! Slava gosp. Levičniku, okrajnemu predstojniku v Kranjski gori!“ — Jaz pristavim le še: Bog daj, da bi bili uradi, ki so ustanovljeni le zavoljo ljudstva, kmali povsod tako vredjeni, kakor jih ljudstvo potrebuje. Srce mora človeka boleti, ako sliši in vidi, da se mora kmet pri svoji gosposki napenjati z jezikom, ki ga le za silo lomi in celó malo umé, — kako se trudi, da bi se prave besede spomnil, naposled pa pogosto še le reči mora: „I wass nit auf tajč z'sog'n!“ (ne vem nemški povedati). Zatoraj je tirjatva, da naj uradniki v slovenskih krajih slovenski jezik umejo, gotovo pravična in vljudna. Ministerstvo je tudi pred dvema letoma zapovedalo, naj se uradniki onega jezika naučé, ki ga pri uradovanji v svojem okraji potrebujejo. Slišimo pa, da se je ta zapoved, posebno pri nas na Koroškem, v več krajih na stran položila, in je morebiti zdaj polna prahú in — pozabljena. Vidimo pa nasproti tudi, kako se ljudstvo zaupljivo gospodom bliža, s kterimi se more po domače razgovarjati, ali ktere za rodoljube spoznava.

Od Marije na Jezeru 6. okt. — Vem, da iz tega kraja še nobenega dopisa niste prejeli. „Marija na Jezeru“ je v prijaznem in rodovitnem dolu na spodnjem Koroškem dobro uro od štajarske meje, blizo fužin Prevalskih (Prevale), ktere so vrlo znane po svetu, pa zdaj zavoljo pomanjkanja dela skoraj čisto počivajo. Sosebno letos je dobri Oče nebeški oni dol obilno oblagodaril. V tem, ko je mnoge kraje po svetu nemila toča pretepala, nemarna kuga živino davila ali pa strašna suša nadlegovala, tû od tacih nadlog nič ne vemo; vsega smo in še bomo obilno obilno pridelali. O tej zadevi je moj dopis vesel. Al, kar se tiče narodnosti naše, žalibog! ne bode taka. Kar šolsko stvar pri Marii na Jezeru pa prevalskih fužinah zadeva, se ondi čisto v maternem jeziku podučuje, tû pa večidel nemški, kajti je nemških otrok obilo več memo slovenskih; prav je, da se vsakemu daje svoje; samo to je še živa potreba, naj bi se učitelji čiste slovenščine vadili, ne pa tako strašno nemščine vtikalo vmes, na pr. „daj hzue“ namesti „pridaj“ ali „dodaj“, „zumalo“ namesti „premalo“ itd. Priporočamo jim tedaj, naj bi si saj „Učiteljskega tovarša“ naročili. Ravno taka napaka se tudi v cerkvenem petji nahaja pri Marii na Jezeru. Pojó se tû še pesmi, če ne iz Adamove, gotovo saj iz Abrahamove dôbe, na priliko: „v štavtji tega kruha“, namesti „v podobi kruha“, „špiža“ namesti „jed“ ali „hrana“. Učiteljem je na sramoto, ako cerkveno petje zanemarjajo. Prosimo toraj gospod učitelja jako lepo, naj si izbere iz lepih slovenskih pesem; saj jih imamo obilo! Da to storí, moremo pričakovati tem več, ker je učitelj rojen Slovenec, mlad, bistra glava, pa tudi — v taki dobri službi, da je blizo ni enake. — Podajmo se pol ure dalje, pa pridemo v trg „Guštajn“. Tû je bila dné 18. kimovca sv. birmain ob enem tudi šolska preskušnja. Duhovniija guštajnska šteje 2144 duš. Razun kakih 10 tržanov so vsi farani čisto slovenskega kolena — Stock-slowenen. V cerkvi se leto in dan moli, poje in božja beseda slovenski razlaga. Pa čudi se in strmi svet! v šoli, šopiri se nemška kultura. Molili smo nemški, kršanski nauk izpraševal se nemški, le štiri vprašanja so bile slovenske; še slabeje se je godilo ostalim predmetom; ne ene slovenske knjige ni bilo viditi v šoli. Pre-